

Elke twee maanden verzorgt de VKCR een overzicht van de laatste ontwikkelingen op het gebied van kunst, cultuur en recht.

Suggesties, aanvullingen en opmerkingen zijn van harte welkom op het mailadres: nieuws.vkcr@gmail.com

INHOUD

1. Wet- en regelgeving
2. Kunsthandel
3. Criminaliteit
4. Musea
5. Restitutie
6. Uitingsvrijheid
7. Overig nieuws

Kalender / Events

8 maart

Bijeenkomst Erfgoed en omgevingswet Gelderland >>

10 t/m 18 maart

Kunstbeurs Tefaf. Tefaf.com

18 & 19 maart

Conferentie Crossing Borders in Arts and Heritage, te Maastricht O.a. over restitutie Naziroofkunst en koloniaal erfgoed. Lees meer >>

20 maart

Symposium Kunstonderzoek Een wetenschappelijke en praktische kijk over het verrichten van kunstonderzoek. Lees meer >>

25 mei Voorjaarsbijeenkomst

"Literatuur en rechtsstaat, *an ill assorted couple?*" >>

Nederlands programma Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed 2018 >>

Erfgoedstem zoekt experts om te 'klankborden'. Vacature >>

Onbekend maakt onbemind

Een artikel over de rol van geld in de erfgoedsector: taxaties en waardebeoordelingen.

Een bijdrage door ons lid Patricia Jansma. [PDF](#)

Mededelingen

Kunstbeleid Gemeenteraadsverkiezingen 2018

Op 21 maart zijn de Gemeenteraadsverkiezingen. Kunsten '92 heeft verschillende initiatieven in gang gezet om te zorgen dat gemeenten kunst, cultuur en erfgoed een integrale en prominente plek in hun beleid geven. >>

25 mei. Voorjaarsbijeenkomst/Ledenvergadering

Op vrijdag 25 mei 2018 zal de voorjaarsbijeenkomst (tevens algemene ledenvergadering) van de Vereniging Kunst Cultuur Recht plaatsvinden.

Het onderwerp van de bijeenkomst is:

"Literatuur en rechtsstaat, *an ill assorted couple?*"

De sprekers zijn:

- Claudia Bouteligier, docent-onderzoeker aan het Instituut voor Metajuridica, Universiteit Leiden;
- Ulli Jessurun d'Oliveira, publicist en emeritus-hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit van Amsterdam;
- Frans Willem Korsten, universitair hoofddocent literatuurwetenschap aan de Faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit Leiden, en bijzonder hoogleraar aan de Erasmus School of History, Culture and Communication in Rotterdam.

Tijdstip: circa 15:45 tot 18:15 uur
Locatie wordt nog bekend gemaakt

Een event organiseren/delen

Als u - lid van de vereniging - een event organiseert op het gebied van kunst, cultuur en recht, dan kunt u de uitnodiging desgewenst naar ons sturen. Wij zullen hem in beginsel in onze kalender zetten.

1. Wet- en regelgeving

15 februari. Adviezen voor toekomstbestendig erfgoedbeleid gepubliceerd

Ter voorbereiding op het nieuwe erfgoedbeleid is het afgelopen jaar met veel partijen gesproken: van erfgoedbeheerders tot aan erfgoedgebruikers. Hieruit zijn, op verzoek van OCW, door uiteenlopende instanties een aantal adviezen en rapporten opgesteld. Deze rapporten zijn toegelicht op de afrondende bijeenkomst van de consultatieperiode op 25 januari te Utrecht. U kunt de rapporten vinden op de pagina [adviezen en onderzoek](#) in het dossier Erfgoed Telt. bron [cultureelerfgoed.nl](#)

2. Kunsthandel

8 februari. Juridische strijd om schilderij Keith Haring tussen Sotheby's en eerste koper

Sotheby's verkocht in mei 2017 een werk van Keith Haring voor 6,5 miljoen dollar aan ondernemer Anatole Shagalov. Shagalov had na vijf maanden nog steeds niet betaald, waarna Sotheby's het werk voor 4,4 miljoen doorverkocht aan een andere handelaar. Sotheby's eist nu 2,1 miljoen van Shagalov, het resterende bedrag. Shagalov zegt dat er mondeling akkoord gesloten was voor betaling op een later moment. Sotheby's ontkent en heeft de zaak voorgelegd aan de rechter. bron [artnet](#)

3. Criminaliteit

Geen meldingen.

4. Musea

21 februari. Update. Amerikaanse terreurslachtoffers mogen geen aanspraak maken op Iraanse kunstwerken

De zogeheten Persepolis Collectie blijft in de Universiteit van Chicago. Dat heeft het federale Hooggerechtshof van de VS op 21 februari unaniem beslist. Het betreft een Iraans bruikleen sinds de jaren dertig. De collectie werd opgeëist door de slachtoffers van een terreuraanslag in Jeruzalem, september 1994. Zij spraken Iran als sponsor van terrorisme aan. De civiele rechter in Washington DC kende in 2003 een schadevergoeding van 71,5 miljoen dollar toe. De slachtoffers wilden hun vordering verhalen op onder meer de collectie in Chicago. Het Hooggerechtshof maakt nu duidelijk dat daaraan de Foreign Sovereignty Immunity Act (FSIA) in de weg staat. Een beroep op wettelijke uitzonderingen van de FSIA slaagde niet. bronnen [CNN](#) en [the art newspaper](#). Zie ook ons [eerdere bericht](#).

[Uitspraak 02/21/2018: Rubin v Islamic Republic of Iran \(No. 16-534\)](#)

17 februari. Paginagrote advertentie voor terugkeer Ruf

In Het Parool verscheen een paginagrote advertentie ondertekend door meer dan honderd mensen uit de culturele sector –nationaal en internationaal- voor terugkeer van Beatrix Ruf als directeur van het Stedelijk Museum. De oproep wordt gezien als symbolische actie, zo [zegt](#) museumdirecteur Bart Rutten in de Volkskrant, die de oproep overigens wel steunt. bron [Het Parool](#)

13 februari. Turijns museum geeft korting aan Arabisch sprekende bezoekers

Er is ophef ontstaan over een speciale kortingsactie van het Egyptisch museum in Turijn (Italië), die – tegelijkertijd met de Italiaanse verkiezingscampagne – een tweede kaartje gratis verstrekt aan Arabisch sprekende bezoeker. De aanhang van de extreemrechtse partij Fratelli d'Italia vindt de kortingsactie racistisch en demonstreerde voor het museum. bron [de Volkskrant](#)

6 februari. Uitspraak Hof: Verbod op tentoonstelling brieven Otto Frank alsnog toegewezen

De Anne Frank Stichting heeft drie brieven tentoongesteld van Otto Frank in het Anne Frank Huis. De rechthebbende van de auteursrechtelijk beschermde brieven is het Anne Frank Fonds. Tussen het Fonds en de Stichting is een geschil ontstaan. 'Het feit dat de Stichting het eigendomsrecht op de drie brieven heeft, impliceert niet dat zij daarmee ook het recht heeft deze tentoon te mogen stellen; de tentoonstellingsexceptie van artikel 23 Aw ziet niet op een geval als dit, waarin brieven ter lezing worden aangeboden; belang bij uitoefening van vrijheid van informatie van Anne Frank Stichting weegt niet zwaarder dan belang Anne Frank Fonds bij handhaving auteursrecht; Stichting had vooraf om toestemming kunnen vragen', aldus het arrest.

[Uitspraak Gerechtshof Amsterdam 06/02/18, ECLI:NL:GHAMS:2018:395](#)

1 februari. Rob Scholte moet van rechter beslag op 'museum' opheffen

De voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Holland heeft bepaald dat kunstenaar Rob Scholte het beslag moet opheffen dat hij heeft gelegd op het voormalige postkantoor in Den Helder. Scholte, die het Rob Scholtemuseum in het pand heeft gevestigd, wil hiermee voorkomen dat het pand aan een andere partij geleverd wordt. Scholte is van mening dat de gemeente Den Helder het pand aan hem verkocht heeft, maar volgens de rechter is niet aannemelijk dat er een koopovereenkomst is gesloten. bron rechtspraak.nl en zie ook ons [eerdere bericht](#).

[Uitspraak ECLI:NL:RBNHO:2018:844](#)

30 januari. Afgelaste tentoonstelling Russische kunst in museum Gent om authenticiteit

Een tentoonstelling van Russische avant-gardisten in het Museum voor Schone Kunsten (MSK) te Gent is afgelast in verband met twijfel rondom de authenticiteit van de werken. Sven Gatz, de Vlaamse minister van Cultuur, stelde een onderzoekscommissie in. Echter werd de expertencommissie op dag 1 al ontbonden door minister Gatz en door de voorzitter van de commissie Thomas Leysen, omdat de advocaten van het Russische echtpaar eisen stelden waarop de commissie niet kon ingaan. Bekend is dat 2 van de 24 werken een certificaat hadden, van de overige werken blijft de echtheid in het ongewisse. De kwestie kwam aan het licht door een [open brief](#) op 15 januari van tien specialisten Russische kunst en kunsthandelaren. bronnen vrt.be, vrt, [De Standaard](#) en artnet.

22 januari. 'Het slavernijmuseum kan als pop-up beginnen'

Amsterdam is voornemens een slavernijmuseum te openen. De verdere invulling en tijdsindicatie liggen nog open. Op een bijeenkomst met betrokkenen werd besproken om in de tussentijd een pop-up museum te openen. bron [Het Parool](#)

20 januari. Stedelijk Museum cancelt overzichtstentoonstelling Ettore Sottsass na strubbelingen met weduwe

Het Stedelijk Museum Amsterdam heeft een grote overzichtstentoonstelling over de Italiaanse ontwerper Ettore Sottsass (1917-2007) afgelast. De erven van de Italiaanse ontwerper waren het oneens met keuzes van het museum en dreigden met juridische stappen. Het Stedelijk voelde zich hierdoor beperkt in haar keuzevrijheid. Aan de tentoonstelling –met 80 werken van Sottsass– die begin april zou openen, is bijna twee jaar intensief gewerkt. bronnen [Het Parool](#) en [de Volkskrant](#).

5. Restitutie

16 februari. Directeur Berlijns museum roept op tot internationale richtlijn restitutie koloniale kunst

Hermann Parzinger, directeur van de Pruisisch Cultureel Erfgoed Stichting (SPK), roept op tot internationale richtlijnen voor musea over hoe om te gaan met koloniale erfstukken in de publieke collecties. Parzinger zegt dat een internationaal instituut, zoals UNESCO, het voortouw hierin moet nemen en dat de richtlijnen vergelijkbaar kunnen zijn met die van de Washington Principes met betrekking tot door Nazi's geroofde kunst. bron [The Art Newspaper](#)

[Washington Conference Principles on Nazi-Confiscated Art](#)

8 februari. Update. Rechter beslist geen restitutie voor werk Picasso door Met

De rechtbank in New York oordeelde dat het Metropolitan Museum (Met) in New York het werk *The Actor* van Pablo Picasso mag houden, dat in 1938 gedwongen verkocht werd tijdens het Nazi-regime. Het feit dat familie Leffmann destijds de opbrengst nodig had om te vluchten, was niet genoeg reden voor restitutie. Het werk bleek aan een neutrale partij verkocht en was een aantal jaren later niet veel in prijs gestegen, conform de marktwaarde van die tijd. bron [artnet](#) en zie ons [eerdere bericht](#).

[Uitspraak 16 civ, 7665, Leffman vs. Met, 02/07/2018](#)

30 januari. Louvre toont Naziroofkunst in de hoop rechthebbenden te vinden

Het Louvre in Parijs gaat door Nazi's geroofde kunst tentoonstellen om zo de rechtmatige eigenaren terug te vinden. Het betreft 31 werken, die in twee nieuwe zalen te zien zullen zijn. Het museum heeft rond de 300 werken uit die periode waarvan de herkomst niet duidelijk is. bron [Times of Israël](#)

6. Uitingvrijheid

22 februari. Madrileense kunstbeurs verwijdt fotoserie met opgepakte Catalaanse leiders

Op de ARCO, een grote Spaanse kunstbeurs in Madrid, is werk van de Spaanse kunstenaar Santiago Sierra –onder druk van het expositiecentrum, waarin ook de stad Madrid een aandeel heeft - weggehaald door de galeriehouder. Het werk vertoonde portretten van opgepakte leiders van de Catalaanse onafhankelijkheidsbeweging, afgebeeld als politieke gevangenen. Het werk is een uiting passend bij de politieke spanningen momenteel in dat gebied, waar Catalanen op straat een geel lintje op hun jas hebben gespeld, staand voor “vrijheid voor de politieke gevangenen!”. bron [de Volkskrant](#)

6 december. Portret biografie Max Verstappen mocht gebruikt worden zonder toestemming

Uitgeverij Karakter mocht zonder toestemming van Max Verstappen zijn portret afbeelden op een in 2016 uitgegeven biografie over de autocoureur. Verstappen heeft voor de biografie geen toestemming gegeven en vorderde op grond van zijn portretrecht (artikel 21 Auteurswet) een verbod. De rechtbank Amsterdam oordeelde dat de publicatie niet onrechtmatig is, omdat Verstappen zich niet kon beroepen op zijn verzilverbare populariteit nu door karakter 10% van de nette opbrengst van het boek was aangeboden; een redelijke vergoeding.

[Uitspraak Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2017:8990](#)

[Gebaseerd op arrest Hoge Raad Cruijf/uitgeverij Tirion, ECLI:NL:HR:2013:CA2788](#)

7. Overig nieuws

27 februari. De Muur van Mussert wordt rijksmonument

Minister Van Engelshoven (cultuur) heeft de aanwijzing van de Muur van Mussert als rijksmonument in gang gezet. Van Engelshoven uit zich in het persbericht als volgt: 'De Muur van Mussert herinnert ons aan een donkere tijd die deel uit maakt van onze geschiedenis. We kunnen van deze zwarte bladzijde uit het verleden veel leren. De Muur is een overblijfsel van een tijdperk waarmee aan volgende generaties het verhaal van de oorlogsjaren verteld kan worden. Door de

aanwijzing van de Muur als rijksmonument in gang te zetten, behouden we dit monument voor de toekomst en kunnen er scenario's worden ontwikkeld om dat verhaal te vertellen.' bron rijksoverheid.nl

14 februari. Rijksmonumentenregister vernieuwd

Het rijksmonumentenregister is te vinden op <https://cultureelerfgoed.nl/monumentenregister>.

13 februari. Trump probeert weer budget cultuur met miljoenen te schrappen

President Trump is voornemens weer financiering voor verschillende culturele organisaties stop te zetten, o.a. op het gebied van musea en publieke omroep. Zijn voorstel spreekt zelfs van totale sluiting van enkele instituten in 2019. Een vergelijkbaar voorstel van de President faalde vorig jaar. Het is afwachten hoe het nu zal lopen. bron artnet en zie ook ons [eerdere bericht](#).

12 februari. Update. Pandeigenaar verplicht tot betalen 6,7 miljoen na verwijderen streetart

De eigenaar van het pand 5Pointz Case in New York, een geliefd gebouw voor graffitikunstenaars, moet 6,7 miljoen dollar aan de rechthebbenden van de graffitiwerken betalen, doordat hij zonder hun toestemming het gebouw gewit heeft. Voor ieder van de 45 overgewitte werken is Wolkoff - de eigenaar - verplicht 150 duizend dollar schadevergoeding te betalen. De eigenaar gaat tegen de uitspraak in beroep. bronnen artnet-1 en artnet-2 en zie onze [eerdere berichtgevingen](#).

31 januari. Amsterdamse Schouwburg en Toneelgroep Amsterdam samen verder als ITA

'Internationaal Theater Amsterdam' (ITA) gaat de fusie heten tussen de Amsterdamse Schouwburg en Toneelgroep Amsterdam. "Een echte thuis voor een grootschalig internationaal reizend repertoiregezelschap." aldus het [officiële persbericht](#). bron [NRC](#)

30 januari. Update, uitspraak Hof: Gemeente Amsterdam moet kunstwerk van Schaap op andere locatie plaatsen

"Kort geding. Overeenkomst tussen gemeente en kunstenaar Schaap met betrekking tot kunstwerk "Westland Wells". Verzet door de buurt(bewoners) tegen plaatsing kunstwerk. Uitleg overeenkomst. Belangenafweging, waarbij ook de belangen van derden (i.c. buurtbewoners) worden betrokken. Gemeente niet verplicht om kunstwerk te plaatsen op de oorspronkelijk overeengekomen locatie (Theophile de Bockstrook) maar, gezien de strekking van de overeenkomst, wel tot plaatsing elders. Dwangsom." bron rechtspraak.nl en zie ook ons [eerdere bericht](#).

[Uitspraak Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:238](#)

24 januari. Democratisering in ballet en opera

De Parijse opera en ballet hebben een compleet nieuw business model gelanceerd: het publiek mag gaan bepalen welke kunstprojecten op de planken komen. De financiering voor de voorstellingen zal mede via crowdfunding (door bijdrages van het publiek) worden gerealiseerd. bron nos.nl

Zie hier de keuzes: [Platform Fedora](#)

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u lid bent van de VKCR. Mocht u deze nieuwsbrief niet op prijs stellen dan kunt u zich afmelden voor toekomstige nieuwsbrieven via [deze link](#), of door een email te sturen naar nieuws.vkcr@gmail.com.